

# Dobra Administracja

ADMINISTRACJA PUBLICZNA

## Jakie podstawy przetwarzania danych osobowych

Każdy podmiot przetwarzający dane osobowe musi legitymować się odpowiednią podstawą prawną takiego przetwarzania. Tak też jest w przypadku administracji.

MICHAŁ FATEK

### Interes publiczny

Organy władzy publicznej przetwarzają ogromne ilości danych osobowych. Operacje na zbieranych danych dotyczą w przypadku administracji zarówno podmiotów administrowanych, np. przy wydawaniu wobec nich decyzji, ale również pracowników urzędów. Stąd ważne jest wykazanie przez jednostki administracji prawidłowej podstawy przetwarzania danych.

Inaczej jest, gdy przepisy jedynie uprawniają administrację do określonego działania, nie nakładając jednak obowiązku w tym zakresie. Chodzi np. o wszelkie formy działania administracji przy użyciu form nie władczych, np. w zakresie pomocy społecznej. W takim przypadku podstawą przetwarzania danych wiążących się z realizacją takich zadań jest niezbędność przetworzenia do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Dziś szczególnie istotne jest, że zgodnie z motywem 46 do RODO, ważnym interesem publicznym upoważniającym administrację do przetwarzania danych są cele humanitarne, w tym monitorowanie epidemii. Wydaje się, że w związku z tak zdefiniowanym interesem publicznym administracja pu-

### Katalog zamknięty

Organy władzy obowiązane są działać na podstawie i w granicach przepisów prawa. W przypadku przetwarzania danych osobowych podstawy prawne wymienia art. 6 ust. 1 RODO (Ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Wskazane podstawy stanowią katalog zamknięty.

Nie wszystkie z wymienionych w art. 6 ust. 1 RODO podstaw mają zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez administrację.

### Obowiązek określonego działania

Do organów władzy publicznej znajduje zastosowanie do przetwarzania danych osobowych obowiązek prawnego ciążącego na administratorze. Chodzi o sytuacje, gdy przepisy nakładają na administratora obowiązek określonego działania. W przypadku administracji zdecydowana większość jej działań wiążących się z przetwarzaniem danych osobowych będzie mogła być dokonywana w oparciu o tę podstawę.

Wszystkie przypadki, w których prawo nakazuje ingerencję organów władzy publicznej w życie jednostek, np. poprzez wydanie określonej decyzji administracyjnej lub dokonanie wpisu w odpowiednim rejestrze, podpadają pod wskazaną podstawę przetwarzania danych.

### Wykonanie umowy

Oprócz opisanych podstaw często zdarza się, że administracja przetwarza dane na podstawie umowy, tj. konieczności wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą lub podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy. Dotyczy to relacji pracowniczych a także umów zawieranych z podmiotami świadczącymi usługi lub wykonującymi dostawy dla administracji (umowy w ramach zamówień publicznych).

W zasadzie nie występuje na gruncie przetwarzania danych

ZDANIEM AUTORA

### Michał Fatek

radca prawny w Kancelarii Jacek Kosiński Adwokaci Radcowie Prawni w Warszawie



Są sytuacje, gdy zgoda osoby fizycznej na przetwarzanie jej danych osobowych znajdzie zastosowanie w stosunkach administracyjnych jako podstawa przetwarzania danych przez organy władzy publicznej. Przykładem mogą być coraz popularniejsze działania polegające na informowaniu obywateli przez administrację o jej działaniach. Tym sposobem administracja informuje np. o dniach otwartych, działaniach promocyjnych, czy edukacyjnych lub nawet udziela porad co do korzystania z instrumentów i rozwiązań dostarczanych przez te organy. Często informacje takie przekazywane są drogą elektroniczną. Działania takie wymagają uzyskania zgody osób, których dane dotyczą. Zgoda ta powinna obejmować przetwarzanie danych w postaci danego kanału komunikacji np. adresu e-mail, czy numeru telefonu. Jest jedyną możliwą podstawą przetwarzania takich danych, albowiem nie można wyprowadzać wniosku, że wysyłanie takiego newslettera administracji jest wypełnianiem obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub realizacją zadania w interesie publicznym.

## „ Administracja publiczna ma prawnie sprecyzowany zakres zadań, do których realizacji jest zobowiązana

przez administrację publiczną podstawa zgody na przetwarzanie danych. Mimo że RODO wymienia tę podstawę jako pierwszą, to analiza przepisów RODO pozwala stwierdzić, że podstawa zgody na przetwarzanie danych osobowych może znaleźć zastosowanie jedynie w przypadkach, w których jest w stanie wylegitymować się inną podstawą prawną do przetwarzania zbieranych przez siebie danych.

Administracja publiczna ma prawnie sprecyzowany zakres zadań, do których realizacji jest zobowiązana. Jest to konsekwencją zasady, że organy władzy publicznej mogą działać wyłącznie na podstawie prawa i w jego granicach. Administracja zawsze może się w swoich działaniach oprzeć na podstawie wypełniania ciążącego na niej obowiązku prawnego lub realizacji zadania w interesie publicznym. Jeżeli prawo nakłada na administrację obowiązek realizacji określonego zadania, np. prowadzenia kontroli skarbowych, to znaczy, że realizując takie zadanie organ wypełnia ciążący na nim prawny obowiązek. Nie ma potrzeby uzyskiwania zgody. Co więcej, jej żądanie przez administratora jest bezprawne.

### Błędna praktyka

Niestety często zdarza się żądanie takich zgód. Można to tłumaczyć względami bezpieczeństwa i swoistym negatywnym marketingiem RODO, gdzie często słyszy się lub czyta, że przetwarzanie danych osobowych bez zgody dysponenta tych danych jest

bezprawne i naraża administratora na wysokie kary pieniężne. Organy dla bezpieczeństwa wymagają więc od podmiotów danych podpisania (np. razem z wnioskiem o wszczęcie postępowania) zgody na przetwarzanie danych osobowych. Taka praktyka jest jednak nieprawidłowa i należy ją z całą stanowczością odrzucić.

Zgoda na przetwarzanie danych osobowych charakteryzuje się tym, że może ona być w każdym czasie cofnięta. Powoduje to niemożliwość dalszego przetwarzania danych w oparciu o tę podstawę. Samo udzielenie zgody powinno zaś być świadome a osobą ją wyrażającą powinna być w sposób jasny poinformowana o skutkach wyrażenia zgody. Biorąc to pod uwagę należy zauważyć, że w sytuacji, w której osoba udziela zgody na określone działanie administracji, może ona odnieść wrażenie, iż w postępowaniu administracyjnym pozostaje w całym jego toku dysponentem podanych danych osobowych a tym samym i samego postępowania. Tymczasem tak nie jest. To organy władzy publicznej decydują o toczących się przed nimi postępowaniach. Nawet, gdy są one wszczynane na wniosek podmiotów administrowanych, to prawo często dopuszcza możliwość prowadzenia tych postępowań z urzędu po cofnięciu wniosku, z uwagi na wymogi interesu publicznego. Powodowanie u klientów administracji publicznej wrażenia, że zawsze mogą cofnąć udzieloną zgodę na przetwarzanie ich danych osobowych i tym samym ubezskuteczyć działania administracji jest więc nieprawidłowe.

Więcej tekstów  
w internecie na:

[www.rp.pl/prawo\\_w\\_firmie](http://www.rp.pl/prawo_w_firmie)

CZYTELNICZY PYTAJĄ  
„RZECZPOSPOLITA” ODPOWIADA

## Kłopotliwe kredyty dla samorządów

■ Miejscy radni podjęli uchwałę w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu na kwotę 2 mln na rozbudowę oczyszczalni ścieków. W przychodach budżetu (w zakresie zobowiązań z kredytów) przyjęto ostrożnie kwotę 1 mln, bo nie jest wiadome czy gmina otrzyma kredyt na 2 mln. Czy będzie to legalne? Czy regionalna izba obrachunkowa może unieważnić uchwałę kredytową – pyta radna.

AUTOR

Analizując pytanie warto w pierwszej kolejności odnieść się do kompetencji regionalnych izb obrachunkowych w zakresie sprawowania nadzoru nad gospodarką finansową jednostek samorządu terytorialnego. Kluczowe znaczenie ma art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy z 7 października 1991 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 2137), z którego wynika, że w zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach - zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek.

Bez wątplenia wskazana w zapytaniu uchwała w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego wpisuje się w wymieniony katalog spraw weryfikowanych przez regionalną izbę obrachunkową. Weryfikacja może mieć zaś w praktyce różne skutki, bowiem tego typu uchwała może być uznana za wolną od wad (wówczas izba nie podejmuje żadnych rozstrzygnięć), albo mogą zostać wykazane wady o charakterze istotnego albo nieistotnego naruszenia prawa (co skutkuje wydaniem adekwatnych tzw. rozstrzygnięć nadzorczych). Aby jednak była możliwość wystąpienia jednej z ww. form reakcji regionalnej izby obrachunkowej, konieczna jest merytoryczna ocena prawa regulującego poruszoną problematykę. To zaś wiąże się z koniecznością przytoczenia wybranych regulacji prawnych ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) oraz ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.).

I tak, w pierwszej ze wskazanych ustaw na uwagę zasługuje, m.in. przepis art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. c. ustawy, z którego wynika, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących zaciągania długoterminowych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy o finansach publicznych.

Z kolei, z regulacji, do której następuje odesłanie (art. 72 ustawy o finansach publicznych) wynika, że państwowy dług publiczny obejmuje zobowiązania sektora finansów publicznych z następujących tytułów - zaciągniętych kredytów i pożyczek. W związku z nią pozostaje art. 58 ww. ustawy o samorządzie gminnym, gdzie postanowiono, że - uchwały i zarządzenia organów gminy dotyczące zobowiązań finansowych wskazują źródła, z których zobowiązania te zostaną pokryte. Wspomniane uchwały rady gminy, zapadają bezwzględnie większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady.

Z punktu widzenia poruszonej problematyki kluczowe znaczenie będą jednak miały regulacje ustawy o finansach publicznych, które dotyczą pozycji budżetu jaką są - przychody. I tak, środki z kredytów posiadają status przychodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego, co ma normatywne

CZYTAJ WIĘCEJ NA:

[www.rp.pl/prawo\\_w\\_firmie](http://www.rp.pl/prawo_w_firmie)

# Rachunkowość



W KAŻDĄ ŚRODĘ  
tylko dla prenumeratorów

df